

Cuprins

Cuvânt-înainte	XIII
Abrevieri.....	XV
Capitolul I. Organizarea statală a puterii.....	1
Secțiunea 1. Noțiunea de putere și trăsăturile puterii de stat.....	1
§1. Relația popor – stat	1
§2. Relația stat – putere de stat – puteri politice	1
§3. Noțiunea de putere.....	2
Secțiunea a 2-a. Separația puterilor în stat	8
Secțiunea a 3-a. Organizarea puterii statale în Constituția României din 1991.....	11
Bibliografie	20
Capitolul II. Puterea discreționară și abuzul de putere în activitatea instituțiilor statului	21
Secțiunea 1. Scurte considerații privind principiul supremației Constituției și a conceptelor de „legalitate” și „legitimitate”	21
Secțiunea a 2-a. Puterea discreționară și excesul de putere	25
Secțiunea a 3-a. Principiul proporționalității, criteriu de delimitare a puterii discreționare de excesul de putere	28
Secțiunea a 4-a. Competența instanțelor judecătorești de a cenzura actele juridice emise cu exces de putere	32
Secțiunea a 5-a. Semnificații ale principiului comportamentului constituțional loial în activitatea autorităților publice.....	34
Propuneri <i>de lege ferenda</i>	42
Bibliografie	44
Capitolul III. Aplicarea principiului constituțional al proporționalității la organizarea statală.....	46
Secțiunea 1. Bazele filosofice ale principiului proporționalității.	
Contribuții ale doctrinei juridice române	46
§1. Considerații generale despre proporționalitate ca principiu al dreptului	46
§2. Concepții filosofice și juridice care implică principiul proporționalității.....	47
§3. Bazele teoretice ale proporționalității reflectate în doctrina juridică română.....	54
§4. Principiul proporționalității în dispoziții normative din Constituția României	60

Secțiunea a 2-a. Principiul proporționalității și organizarea statală a puterii	69
§1. Separația și echilibrul puterilor în stat, analizate din perspectiva principiului proporționalității	69
§2. Reflectarea principiului proporționalității în sistemul instituțional al puterii în România	73
Secțiunea a 3-a. Sistemul electoral al reprezentării proporționale	75
Secțiunea a 4-a. Aplicarea principiului proporționalității la structura, organizarea și funcționarea Parlamentului României	78
§1. Stabilirea numărului deputaților și senatorilor.....	78
§2. Principiul proporționalității aplicat la organizarea internă a Parlamentului	79
Bibliografie	82
Capitolul IV. Teoria generală a Statului	85
Secțiunea 1. Elemente definitorii ale statului.....	85
Secțiunea a 2-a. Funcțiile statului	87
Secțiunea a 3-a. Elementele statului.....	88
§1. Populația	88
§2. Teritoriul.....	89
§3. Suveranitatea	91
Secțiunea a 4-a. Structura de stat	91
Secțiunea a 5-a. Forma de guvernământ	93
§1. Monarhia.....	94
§2. Republica.....	94
Secțiunea a 6-a. Aspecte constituționale privind forma de guvernământ și instituția Șefului de stat în România	98
Bibliografie	104
Capitolul V. Caracterele și atributele statului român	105
Secțiunea 1. Caracterele statului român	105
§1. Stat național	106
§2. Caracterul unitar	106
§3. Stat indivizibil.....	107
§4. Stat suveran și independent	107
§5. Forma de guvernământ	109
§6. Teritoriul și organizarea administrativă a României.....	109
Secțiunea a 2-a. Atributele statului român	111
§1. Stat de drept.....	111
§2. Condițiile statului de drept.....	113
§3. Stat social.....	114
§4. Stat pluralist.....	115
§5. Stat democratic	116
Secțiunea a 3-a. Aspecte ale jurisprudenței Curții Constituționale privind caracterele și atributele statului (art. 1 din Constituție)	117

§1. Art. 1 alin. (1): „România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil”	117
§2. Art. 1 alin. (3) teza I: „România este stat de drept”	118
§3. Art. 1 alin. (4): „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale”	120
§4. Art. 1 alin. (5): „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”	123
Bibliografie	124
Capitolul VI. Partidele politice	126
Secțiunea 1. Conceptul de partid politic. Trăsăturile și funcțiile partidelor politice	126
Secțiunea a 2-a. Sistemul partidist	129
§1. Sistemul partidului unic	129
§2. Sistemul bipartidist	129
§3. Pluripartidismul	130
§4. Structura internă a partidelor politice	130
§5. Baza socială a partidelor politice	130
Secțiunea a 3-a. Reglementări juridice privind partidele politice în România	131
Secțiunea a 4-a. Aspecte de jurisprudență ale Curții Constituționale privind pluralismul și partidele politice (art. 8 și art. 40 din Constituție)	134
Bibliografie	137
Capitolul VII. Sistemul electoral	139
Secțiunea 1. Sfera drepturilor electorale	139
Secțiunea a 2-a. Scrutinul electoral	142
Secțiunea a 3-a. Procedura desfășurării alegerilor în România	143
Secțiunea a 4-a. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind exercitarea drepturilor electorale fundamentale (art. 36, art. 37 și art. 38 din Constituție)	148
Bibliografie	150
Capitolul VIII. Noțiuni de Drept parlamentar	152
Secțiunea 1. Noțiunea de instituție parlamentară	152
Secțiunea a 2-a. Organizarea Parlamentului României	154
§1. Grupurile parlamentare	155
§2. Birourile și comitetele	156
§3. Președintele Camerei	156
§4. Vicepreședinții Camerelor	157
§5. Secretarii Camerelor	157
§6. Chestorii	157
§7. Comisiile parlamentare	158
Secțiunea a 3-a. Statutul juridic al parlamentarilor	160
§1. Natura juridică a mandatului parlamentar	160

§2. Durata mandatului parlamentar	161
§3. Protecția mandatului parlamentar	162
§4. Drepturile și îndatoririle parlamentarilor	164
Secțiunea a 4-a. Funcționarea Parlamentului	165
Secțiunea a 5-a. Funcțiile Parlamentului	168
Secțiunea a 6-a. Funcția legislativă	170
Secțiunea a 7-a. Controlul parlamentar	171
§1. Forme și mijloace de control parlamentar	172
§2. Moțiunea de cenzură	174
§3. Controlul exercitat prin rezolvarea petițiilor	175
Secțiunea a 8-a. Alte funcții ale Parlamentului	175
§1. Exercitarea împuternicirilor de conducere statală	175
§2. Alegerea, formarea, avizarea formării, numirea sau revocarea unor autorități statale	175
§3. Conducerea în politica externă	176
§4. Atribuțiile Parlamentului privind organizarea internă și funcționarea sa	176
§5. Funcția de informare	177
Secțiunea a 9-a. Actele Parlamentului	178
Secțiunea a 10-a. Procedura legislativă comună	180
Secțiunea a 11-a. Proceduri legislative complementare	185
Secțiunea a 12-a. Proceduri legislative speciale	186
§1. Procedura de urgență	186
§2. Procedura de revizuire a Constituției României	187
§3. Legile organice	187
§4. Legile financiare	187
§5. Legile de ratificare a tratatelor internaționale	188
§6. Delegarea legislativă	188
Secțiunea a 13-a. Regulamentele și hotărârile Parlamentului	189
§1. Regulamentele	189
§2. Hotărârea parlamentară	190
§3. Moțiunile	190
Secțiunea a 14-a. Aspecte de jurisprudență a Curții Constituționale privind rolul Parlamentului, organizarea internă și exercitarea funcției legislative	191
§1. Art. 61. Rolul și structura	191
§2. Art. 64. Organizarea internă	194
§3. Funcția legislativă a Parlamentului (art. 73-78 din Constituție)	198
Bibliografie	200
Capitolul IX. Puterea executivă	202
Secțiunea 1. Considerații generale. Raportul dintre legislativ și executiv	202
Secțiunea a 2-a. Instituția Șefului de stat. Considerații generale	206
Secțiunea a 3-a. Instituția Președintelui României	212
§1. Atribuțiile Președintelui României	213
§2. Actele Președintelui României	216
§3. Răspunderea Președintelui României	217

Secțiunea a 4-a. Guvernul României.....	218
Secțiunea a 5-a. Aspecte constituționale privind practica asumării răspunderii Guvernului și a emiterii ordonanțelor de urgență	223
Secțiunea a 6-a. Celelalte organe ale administrației publice, centrale și locale. Principiile constituționale de organizare și funcționare ale administrației publice locale.....	226
§1. Autoritățile administrative centrale autonome.....	227
§2. Curtea de Conturi.....	228
§3. Administrația publică locală.....	229
§4. Instituția Prefectului.....	230
Secțiunea a 7-a. Instituția Avocatului Poporului.....	231
§1. Desemnarea în funcție a Avocatului Poporului	232
§2. Sesizarea Avocatului Poporului.....	233
§3. Atribuțiile Avocatului Poporului	234
§4. Exercițarea atribuțiilor și soluționarea cererilor	235
§5. Actele Avocatului Poporului	236
§6. Răspunderea Avocatului Poporului	237
Bibliografie	237
Capitolul X. Puterea judecătorească.....	238
Secțiunea 1. Considerații generale	238
Secțiunea a 2-a. Principiile constituționale de organizare și funcționare a instituțiilor puterii judecătorești	239
§1. Principiul legalității	239
§2. Justiția este unică și egală pentru toți.....	240
§3. Principiul publicității dezbaterilor	240
§4. Existența căilor de atac împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță.....	240
§5. Dreptul la apărare	240
§6. Prezumția de nevinovăție.....	240
§7. Folosirea limbii oficiale și a limbii materne în justiție	241
§8. Principiul independenței judecătorului	241
§9. Autoritatea judecătorească.....	241
Bibliografie	242
Capitolul XI. Justiția constituțională.....	243
Secțiunea 1. Noțiunea, trăsăturile și rolul justiției constituționale	243
Secțiunea a 2-a. Controlul de constituționalitate al legilor	244
§1. Apariția și dezvoltarea istorică	245
§2. Cauzele apariției și evoluției istorice ale controlului de constituționalitate al legilor.....	249
§3. Funcțiile controlului de constituționalitate al legilor.....	251
§4. Obiectul controlului de constituționalitate.....	253
§5. Clasificarea controlului de constituționalitate al legilor	254
Secțiunea a 3-a. Competența instanțelor judecătorești de a cenzura actele juridice neconstituționale.....	258

Secțiunea a 4-a. Curtea Constituțională a României	262
§1. Organizarea Curții Constituționale	265
§2. Reguli procedurale generale specifice activității Curții Constituționale	266
§3. Atribuțiile Curții Constituționale	268
§4. Analiza exercitării unor atribuții ale Curții Constituționale	269
§5. Actele Curții Constituționale și efectele lor	278
Secțiunea a 5-a. Aspecte teoretice și de jurisprudență privind constituționalitatea recursului în interesul legii	280
§1. Regimul juridic al recursului în interesul legii și al deciziilor pronunțate	280
§2. Controlul constituționalității deciziilor pronunțate în procedura recursului în interesul legii	286
§3. Garantarea supremației Constituției prin controlul judecătoresc	290
Bibliografie	292
Capitolul XII. Statul și drepturile omului	294
Secțiunea 1. Aspecte generale privind noțiunea, natura, evoluția și clasificarea drepturilor omului. Universalitatea drepturilor și îndatoririlor fundamentale	294
Secțiunea a 2-a. Corelația dintre dreptul intern și dreptul internațional privind drepturile omului. Rolul judecătorului național în aplicarea Convenției europene a drepturilor omului	301
Secțiunea a 3-a. Limite, condiții restrângeri și derogări privind exercitarea drepturilor omului	305
Secțiunea a 4-a. Restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale de către autoritățile statului. Condiții constituționale	308
Secțiunea a 5-a. Jurisprudență constituțională privind limitele, condițiile și restrângerea exercitării unor drepturi	317
Bibliografie	329
Capitolul XIII. Reglementări constituționale privind integrarea euroatlantică	332
Secțiunea 1. Considerații generale privind Uniunea Europeană și integrarea euroatlantică	332
Secțiunea a 2-a. Supremația Constituției în contextul principiului priorității dreptului Uniunii Europene	334
§1. Obligația instanțelor naționale de a interpreta dreptul intern în conformitate cu dreptul Uniunii Europene	337
§2. Raportul dintre dreptul Uniunii Europene și normele constituționale	338
Bibliografie	346
Capitolul XIV. Principii constituționale aplicabile organizării activității economice și financiare	348
Bibliografie	349
Bibliografie generală	351